

**Pályakezdő ács és kőműves szakmunkás fiatalok
féléves külföldi szakmai gyakorlata
2014-1-HU01-KA102-000125 számú Erasmus + Projekt**

Szakmai összefoglaló

Pályázatunk elsődleges célja a hazai építőipari szakképzés színvonal-növekedésének, és az ágazat szakember utánpótlásának elősegítése. A pályakezdő szakmunkás fiatalok féléves külföldi szakmai gyakorlatával a fiatalok szakmai ismeretei és személyiségük fejlődését kívántuk elősegíteni. Gyakorlatuk eredményeként az elsajátított új szakmai ismereteik mellett személyiségük is jelentős mértékben tovább fejlődött, önállóbbá és elhivatottabbá váltak. Kommunikációs, kockázatvállalási és adaptációs készségükkel együtt önbizalmuk, ön-értékelésük, és gondolkodásmódjuk is jelentős mértékben továbbfejlődött. Megismerhették egy fejlett nyugat-európai ország munka-, és vállalatvezetési gyakorlatát, emellett új transzverzális ismeretekre tettek szert. A fogadó ország nyelvének mindennapi fordulatai mellett szakmájuk speciális szakszókincsét is elsajátították. Gyakorlatuk során többen szervezett nyelvoktatáson is részt tudtak venni.

A francia Compagnons speciális továbbképző programjában résztvevő ács fiatalok napi munkavégzésüket követő esti szakrajzórakon, és a szombatokénti műhelygyakorlatokon ismereteiket új elméleti és gyakorlati kompetenciákkal egészítették ki. A Compagnon szakmai továbbképzése azonban nemcsak szakmailag, hanem emberileg is egyedülálló fejlődési lehetőséget biztosított számukra. A Compagnon Házak pozitív gondolkodású, segítőkész szakmai közössége a magyar fiatalok gondolkodás- és szemléletmódjára is rendkívül ösztönzőleg hatott.

A németországi projektben résztvevő fiatalok a franciaországihoz hasonló szervezett szakmai oktatásban nem részesültek, azonban a jól szervezett, szakmailag rendkívül igényes munkahelyi környezetben végzett munkájuk során újfajta építőanyagokkal, szakmájuk legkorszerűbb gépeivel és eszközeivel dolgozhattak, így számos új ismerettel gazdagodtak. Az ácsok például a magas ára miatt hazánkban még alig ismert számítógép-vezérlésű leszábógépekkel, és az azokhoz használt tetőszerkezet-tervező programokkal is megismerkedhettek. A barátságos és segítőkész sváb és a bajor mentalitás következtében a fiatalok munkaadóikkal és munkatársakkal is jó kapcsolatot alakítottak ki. Mindez személyiség-fejlődésükre is ösztönzőleg hatott.

A pályakezdő fiatalok féléves szakmai gyakorlatát azonban sajnálatos módon nem tudtuk az előzetes tervek szerint megvalósítani, mivel a tervezett tizenkettő helyett csak tíz fiatal kiutazást tudtuk biztosítani. Az új szakképzési rendszerben azok a tanulók, akik nem voltak év vesztesek, és tanulmányaik során nem kellett évet ismételniük, záróvizsgájuk letételekor még nem töltötték be tizennyolcadik életévüket. Ez a helyzet először 2014-ben fordult elő, és a jelentkezők közül négy ilyen fiatalkorú is kiválasztásra került, akik egyébként tanulmányi eredményeik, nyelvismeretük és iskolai ajánlásuk alapján mindenben megfeleltek a projekt követelményeinek. A szigorú német Ifjúságvédelmi Törvény értelmében a felelősségvállalás kérdése, a fiatalkorúak munkavégzésére vonatkozó korlátozásokat, és a rövidebb munkaidő biztosítása miatt fiatalkorúakat a német cégek nem alkalmaztak.

Projekt eredményességét jelzi azonban, hogy gyakorlaton résztvevő tíz fiatal közül heten amellett döntöttek, hogy a féléves projekt leteltét követően, németországi munkaadójuk hívására, még bizonyos ideig gyakorlati helyükön tovább dolgoznak. A Compagnon

programban angliai gyakorlaton résztvevő Zakariás Gergely pedig 2015 tavaszán a Compagnon elvárásainak megfelelő adaptációs vizsgát tett, és így csatlakozhatott a Compagnon mesterképző programjához. Nyár végéig angliai cégénél dolgozott tovább, majd szeptembertől a délnyugat franciaországi Lamothe Landerron-i Compagnon Házába költözött át, ott folytatva munkáját és tanulmányait.

A projekt koordinálását az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) végezte. A pályakezdő fiatalok fél éves gyakorlati továbbképzésének előkészítésében és lebonyolításában a Compagnons, a németországi projekt esetében pedig a Münchener és Felső-Bajorországi Kézműves Kamara, az Augsburger Kézműves Kamara és a Biberacher Ács Oktatási Központ munkatársai voltak a segítségünkre. Fogadó partnereink a résztvevők munkahelyének biztosításában, a munkaszerződések és az adminisztratív kötelezettségek ügyintézésében, valamint a fiatalok szállásának biztosításában segítettek.

A szakmunkás fiatalok program-előkészítésénél a nyelvi felkészítésre különös hangsúlyt fektettünk. A résztvevők ugyanis külföldi gyakorlatuk során más – más városban kaptak munkát, ezért a munkahelyi kommunikációhoz, azaz az elvégzendő feladatok megértéséhez, valamint önmaguk megértéséhez egy biztos szintű alapvető nyelvismeretre elengedhetetlenül szükségük volt. Mivel a pályázat a nyelvi felkészítés finanszírozását nem tette lehetővé, ezért a kiválasztás egyik fontos szempontja a jelentkezők nyelvtudásának felmérése és értékelése volt. A szakmunkás fiatalok idegen nyelv ismerete általában elég gyenge, és a megfelelő alapok hiányába a német, vagy új nyelvként a francia kezdőszintről történő elsajátítása komoly kihívást jelent számukra. A résztvevők az ország különböző régióiból érkeztek, ezért egy közös, kontrollált intenzív nyelvtanfolyam az utazás, szállás és ellátás figyelembevételével igen komoly többletforrást igényelne. A fiatalok nyelvtudását az előkészítés első fázisában távoktatás keretében fejlesztettük tovább, de a kiutazást megelőzően az ÉVOSZ-ban egy kéthetes intenzív német nyelvtanfolyamot tartottunk a számukra. A franciaországi gyakorlatra kiutazó ács fiatal részére lakóhelyén biztosítottunk intenzív francia nyelvi felkészítést, és kiutazását követően Párizsban is ajánlottunk számára egy kint élő magyar származású nyelvtanárt.

Az angliai projektre kiutazó ács érettségi után tanult szakmát, és gimnáziumi tanulmányai során angol nyelvből már középfokú nyelvvizsgát is tett. Ezért egyéni nyelvi felkészítéshez elegendő volt az ács szakma speciális szókincsét tartalmazó szószedet tanulmányozása. A Compagnon központja pedig az angliai projektre kiutazó többi (francia) fiattal együtt az ő számára is lehetőséget biztosított egy háromhetes angliai nyelvtanfolyamon való részvételre, amelynek költségét a Compagnon fedezte.

A Compagnon speciális képzési módszeréből adódóan a két ács szakmunkás munkáját Franciaországban és Angliában is az adott Compagnon Házakban tanuló, azonos szakmájú társaik folyamatosan figyelemmel kísérték. Az egy szakmacsoportba (korporációba) tartozók szakmai munkáját a munkacsoport kinevezett vezetője, általában egy már Compagnon címet szerzett fiatal mester koordinálta és ellenőrizte. A szakmacsoportok havonta gyűléseket tartottak, ahol a tagok beszámoltak az addig elvégzett munkájukról, majd ezt követően közösen határozták meg a fiatalok következő időszakban elvégzendő szakmai feladatát. A gyűléseken egyúttal az adott régióban dolgozó idősebb mesterek is részt vettek, akik szintén figyelemmel kísérték fiatalabb társaik munkáját, és tanácsokkal látták le őket. A Compagnon szakmai felelősei egyúttal a fiatalok munkaadóival is folyamatos kapcsolatot tartottak, és a munkahelyi gyakorlat során ott végzett munkájukat, és szakmai fejlődésüket is figyelemmel kísérték.

Németországban a fiatalok munkáját, illetve mindennapi életük alakulását a Biberachi és a Traunsteini Gyakorlati Képzőközpontok munkatársai kísérték figyelemmel. Mindkét oktatási központ egyúttal a regionális szakmai szervezetek (Ipartestület, Kézműves Kamara) munkájában is aktívan részt vesz, így a fiatalokat foglalkoztató német munkaadókkal rendszeres kapcsolatban állnak. Ezáltal az esetlegesen felmerülő problémákról, vagy kérésekről azonnal tájékoztatni tudtuk bennünket, lehetőséget teremtve az azonnali visszacsatolásra.

A féléves külföldi gyakorlat résztvevőivel és fogadó partnereink képviselőivel a projekt teljes időtartama alatt e-mailen és telefonon tartottunk kapcsolatot, így minden felmerülő problémáról azonnal tájékoztatni tudtuk egymást, és közösen meg tudtuk keresni azok lehetséges megoldásait. Ezen kívül a záró beszámoló készítésekor is partnereinkkel közösen értékeltük ki a projekt tapasztalatait.

A projekt befejezésekor fogadó partnereink valamint a fiatalok értékelését is kértük. A fiatalok projekttel kapcsolatos elégedettségét jelzi, hogy a tíz fiatalból heten továbbra is az őket fogadó külföldi vállalkozónál kívántak tovább dolgozni.

A projekt befejezésekor az ÉVOSZ a fogadó partnerekkel együttműködve EUROPASS tanúsítványt állított ki a résztvevők számára, amelyben a féléves külföldi szakmai gyakorlat teljesítése mellett a továbbképzés során megszerzett formális, informális és non-formális tudás – készség kompetenciáik kerülnek dokumentálásra. A résztvevők az EUROPASS igazolványok idegen nyelvű példánya mellett azok magyar fordítását is kézhez kapták.

A projekt eredményeinek és célkitűzéseinek bemutatása a támogatás elnyerését követően azonnal megkezdődött, és a projekt teljes időtartama alatt, illetve azt követően egy előre meghatározott terjesztési stratégia alapján tovább folytatódott. A projekt eredményeinek bemutatásában a kedvezményezettek maguk is részt vesznek.

Az eredmények terjesztésének fő célcsoportjai a hazai építőipari szakképző intézmények, valamint a társ szakmai szervezetek, mint például a Tetőépítők Egyesülete és a VOSZ voltak. A projekt egyes fázisairól, valamint azok tapasztalatairól és eredményeiről az ÉVOSZ negyedévente megjelenő Hírlevelében, és az ÉVOSZ honlapján is rendszeresen hírt adtunk.

A pályakezdő fiatalok a féléves külföldi gyakorlaton való részvétellel lehetőséget kaptak arra, hogy a középkori céhlegényekhez hasonlóan egy külföldi munkahelyen dolgozzanak, ezáltal tudásuk és látókörük kibővült, új tapasztalatokra tettek szert. Az otthoni környezetből kiszakadva, egyedül kellett helytállniuk és magukról kell gondoskodniuk, ezáltal szakmai ismereteik bővülése mellett személyiségük is megváltozott. Idegen nyelvtudásuk fejlődött, és ez egyúttal kommunikációs készségüket is fejlesztette. Az idegen környezet kényszerítő hatására önállóbbá váltak, ami egyúttal kockázatvállalási és adaptációs készségükkel, valamint önbizalmuk, önértékelésük, és gondolkodásmódjuk erősödését is eredményezte. A rendezett és jól szervezett munkahelyi környezet, valamint a barátságos kollégák és a jó munkahelyi környezet hatására szakmailag elhivatottabbá váltak.

Budapest, 2015. szeptember 4.

Pete Zoltán

ügyv. ig. helyettes